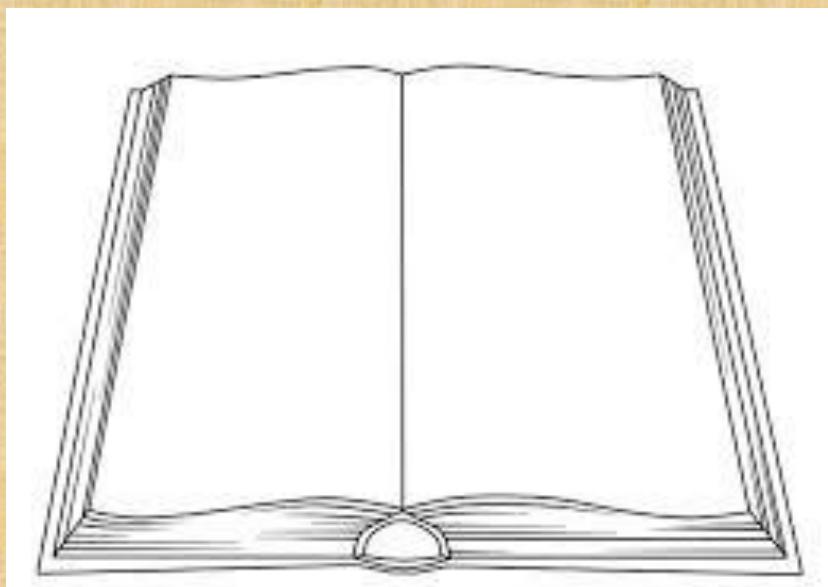

Kòyò (Mọnümüzonden)

Taslı

sara lăpŭmě

Lîphlō mጀ (21) phlō

A, a ଅ	B, b ବ	C, c ଚ	D, d ଢ	G, g ଓ
H, h ହ	J, j ଜ	K, k କ	Kh, kh ଖ	L, l ଲ
M, m ମ	N, n ନ	P, p ପ	Ph, ph ଫ	R, r ର
S, s ସ	Sh, sh ଶ	T, t ତ	Ht, ht ହତ	W, w ଓ
Y, y ଯ				

Yጀsା Phlō (10)

i ଇ	î ଆଇ	e ଏ	è ଏ	a ଆ
ô ଔ	u ଉ	û ଊ	o ଓ	ò ଓୟ

Lîphlō yጀsା (3) cጀ

htō	ă	ଚୋଁ
tō	ā	ତୋ
lō		ଲୋ

Lîplō sūkhū (5) phlō

H, h	L, l	R, r	W, w	Y, y
------	------	------	------	------

ଅ , ଏ , ଇ , ଓ , ଉ , ଜୋଗ୍ନିଗାନ୍ଧିବଳ୍ପ ଲେଖେବାବୀ
(h) ଗ୍ରୀକୀଯିତାଃତୁଳ୍ଣ (..) ଅବ୍ୟାପ୍ତିବଳ୍ପ ॥

Běhtu liphlōmō kū yǒsă

Tasúlî (1)

v		-
í	i	ī
bí	bi	bī
mí	mi	mī

- tiki	= ပုရိစ်။	- s̄i	= သွေး။
- d̄i	= ဥ။	- tikhi	= ချေး။
- si	= သေသည်။	- mi	= မှတ်သည်။
- a i	= ကပ်စေးသည်။	- shi	= ရေး။
- aki	= ကွက်ကျား။	- h̄i	= အိမ်။

Tasúlî (2)

v		-
ᬁ	î	ī
bᬁ	bî	bī
dᬁ	dî	dī

- dᬁ	= စီသည်။	- ayᬁ	= အသား။
- dî	= ထေမင်း။	- asî	= သူတို့။
- khî	= ခြေသွေး။	- shilᬁ	= လျှပ်စစ်။
- gᬁ	= ခြေဆီ။	- mᬁ	= မီး။
- t̄isᬁ	= မြင်း။	- shidᬁ	= ကြက်ဥု။

Təsūlî (3)

v		-
ě	E	ē
bě	be	bē

- ě = ကိုက်သည်။
- ně = ခုန်း။
- he = ပါ၊ ကျွန်တော်။
- see = ရှင်း။
- we = အနာစိမ်း။
- abe = ပြည့်သည်။
- bě = ခူးသည်။
- abě = အရော့၊ အခွဲ။

Təsūlî (4)

v		-
ě	è	ē
bě	bè	bē
Dě	dè	dē

- mǐgě = မီးလောင်သည်။
- sèphě = ဝါဂွမ်း။
- cǐyě = ဆုဖြသည်။
- shě = ဝဏ္ဏန်း။
- pěě = ပိုး ဗုဏ်။
- gě = လောင်သည်။
- wě = ပျေား။
- kěshī = တွေ့သည်။
- hě = စပ်သည်။
- mě = မျှုံး။

Təsüllî (5)

-		-
ă	a	ā
kă	ka	kā
lă	la	lā

- la	= လာ။	- kă	= ရှိတ်သည်။
- sara	= ဆရာ။	- takha	= တံခါး။
- shă	= ကျယ်။	- căwă	= ကျိုးအေ။
- asă	= အသီး။	- pha	= အဖော်။
- ală	= အရှင်။	- hta	= ဝက်ဝံ့။

Təsüllî (6)

-		-
ő	ô	ō
bő	bô	bō
cő	cô	cō

- sôkhôsă	= သရက်သီး။	- ô	= သောက်သည်။
- htő	= ဝက်။	- dîdô	= ဒေါ်းမာ။
- aphô	= အပွင့်။	- nőkî	= ပိုးဟပ်။
- sôô	= ရှင်ဘတ်။	- phômě	= (ကလေး)နှီသည်။
- khôlô	= တောင်။	- amô	= အပေါက်။

Təsüllî (7)

-		-
ü	u	ū
bü	bu	bū
lü	lu	lū

- bű	= օլի՛	- khübô	= ըլյառա՛
- phű	= ըն	- khüşhu	= շնչունքներ
- cüde	= լո՞	- büi	= շունչունչներ
- gu	= գ	- hu	= շնչ
- lü	= ալնվայն	- khü	= քերակներ

Təsüllî (8)

-		-
ă	â	û
bă	bâ	bû
că	câ	cû

- păla	= զղթնար	- htă	= ցո՞
- pău	= ըշունչ	- pă	= պ՞
- khugă	= տի՛	- kă	= ածնչ
- khuphă	= մի՛սօն	- kă	= պշանչ
- phăbă	= սլո՞ւնչ	- kălabă	= շալա՞նչ

Təsüllî (9)

-	-	-
ő	o	o
bő	bo	bō
kő	ko	kō

- dődă	= ထုရံ။	- tő	= သေတ္တာ
- mőkhű	= ကောင်းကင်။	- ső	= သစ်ပင်။
- khő	= ဆတ်။	- ahtohő	= ပြီးပြီ၊ ပြီးသည်။
- hto	= ဗုံး။	- kő	= အောင်သည်။
- sősusă	= ရှောက်သိုး။	- do	= ရွှေ့။

Təsüllî (10)

-	-	-
ő	ò	ō
gő	gò	gō
kő	kò	kō

- dòdǔ	= ဂါနဲ့။	- kòshò	= ဆင်။
- dògo	= စကော့။	- tòső	= ဘဲ။
- dőtisi	= မြင်းစီးသည်။	- bő	= မျှစ်။
- nőhtő	= တောင်ဝွှဲ့။	- phugò	= ပင့်ကူ့။
- nőkulă	= နားရွှေ့။	- gògő	= ဓားပွဲ့။

Běhtu liphlom, liphlō sūkhū kū yōsā

Taslı (11)

v		-
tă	tă	tā
bă	bă	bā
mă	mă	mā

- pුවේ	= ප්‍රිජන්ගි	- těhto	= ට්
- samă	= ඕගෝර්ද්	- tagū	= මුත්ද්
- īpō	= අිඛවා	- pූ	= ගුව්
- sīna	= වෙන්ත්	- lōdū	= ගෝර්ද්ත්ග්
- lāwă	= ගැත්	- pěhto	= ගුණත්වය්

Taslı (12)

v		-
blă	bla	blā
Plă	pla	plā
glă	gli	glī

- pledōkhū	= යුද්	- sapla	= ගුණය්
- tīkhlī	= එිඩ්	- pුshāklō	= ගුව්තාංග්
- sāphlō	= එත්නුල්	- duklūsă	= වාගෝර්වී
- shiglō	= ගෙටැග්	- khûkhlèsă	= ගුෂ්ඨ්පූ

Təsőlî (13)

v		-
bwă	bwa	bwā
kwă	kwa	kwā
pwă	pwa	pwā

- gwěsă	= ဘူးသီး။	- tèkhwèlă	= တဗ္ဗာချက်။
- khwěshi	= မိုးရော့။	- phupwě	= အုံ။
- alăkhwe	= အရွက်ပြောက်။	- akhwī	= အရိုး။
- htǔkhwī	= ကြက်တူရွေး။	- khwī	= ဘုရင်။

Təsőlî (14)

v		-
bră	bra	brā
pră	pra	prā
krō	kro	krō

- gûgrôsă	= အောင်ဥ္ဏာ။	- akră	= အေဆား။
- cûkră	= ခြစ်သည်။	- năcûkră	= ထွန်ခြစ်။
- aphrû	= အလုံးကြီး။	- tĕpro	= ပြီကျသည်။
- phucòkrôsă	= အည်းသီး။		

Təsőlî (15)

-		-
cyō	cyo	cyō
jyō	jyo	cyō
pyā	pya	pyā

- အများအားဖြင့် အမည်နာမတွင်သာသုံးသည်။

Təsőlî (15)

-		-
Pl̥i	pli	Pl̥i
Pw̥ä	Pw̥ä	Pw̥ä

– s̥opl̥i	= ကိုး။	– pl̥otulu	= ကင်းလိပ်ချော့။
– pw̥akhū	= ထောက္ခား။	– pw̥en̥aságđ	= ဆည်သော့။
– pl̥i	= ကျွဲ့။	– apw̥ä	= ရှင့်သည်။
– apw̥i	= တန်စိုး။	– bepw̥ä	= ဘယ်နှယောက်လဲ။
– pl̥ä	= ရိုက်သည်။	– pl̥ü	= လိမ်းသည်။

Tədő

1	Ta (tô)	တစ်
2	Gĩ (ni)	နှစ်
3	Su	သုံး
4	Li	လေး
5	Yę	ငါး
6	Shǔ/ shuső	ခြောက်
7	Ně	ခုနှစ်
8	Shő/ső/ l̥iső	ရှုစ်
9	Nu	ကိုး
10	Shĩ	တစ်ဆယ်

Tôshôbě akû mõnî (7) nî

Môtini	တနလ္ာ
Môginîni	အရီ
Môsunî	ဗုဒ္ဓဘား
Môlîni	ကြာသပတေး
Môyêni	သောက္ခ
Môgète	စင္
Mônidû/ Lumûdû	တန်င္ခွါး

Tôně laǒ (12) la amî

Lamapwâ	Jauary	ဇန်နဝါရီ
Lalulasă	Febuary	ဖေဖော်ဝါရီ
Lasilahô	March	မတ်
Larû	April	ဧပြီ
Labò	May	ဇူလိုင်
Lashû	June	ဇန်
Lakhû	July	လှေ့လင်
Lashîmo	August	သာဝါ
Lashîcă	September	စတင်ဘာ
Lanâ	October	အောက်တိုဘာ
Lashîbû	Novenber	နိုဝင်ဘာ
Lashî	December	ဒီဇင်ဘာ

Tąkěnăř tątakhlō

- (?) = shǔdè
- (!) = tő
- (,) = sahtő
- (.) = be
- (=) = gònò
- (_) = těhtu
- "----" = dōnè
- () = sôkobř
- (%) = yákû
- (*) = shăphű
- (+) = běhtu
- (-) = někè
- (x) = plă
- (÷) = měpa
- (~) = acř

Tąsawí kǔ wępwä tąhřbä

Wępwä tąhřbä

- Yň si kǔ wępwä
mě pě kǔ gono
- Mň hřbä dě ũ lò
pha hřbä dě ũ htő
pුwě hřbä dě ganąde.
- Mň ŭ tő dě gítî
pha ŭ tő dě ŭ ŭ.
- Mň ŭ tő dě sǎ ā aso
pha ŭ tő dě sǎ ā akhwř

sara ō tő dě phǔli pě.

- ǎplő lǚū dě awi
hǎmōō plő lǚū dě ala
cǔplő lǚū dě amō
ôplő lǚū dě ashu

kǔlăbû

htwĩ ō mőpè
htwĩ ō kǔlăbû
a hè ī titè
a hè ī tạ julüş jèlè.

Yiphǔtě

Yiphǔtětě
Namő mĩ gama
Na pha mĩ gôpō
Lòphwè lòphwè...

sősásomütasätaphô

Ală	Asă	Sõlă
maphäsä	Mòcōsă	Mòlòsă
sôkhōsä	Sõhtüsä	Pïsahë
Mòüsä	Sõdösä	Sõdoshisä
Dîsä	Khûkhlèsä	Kibisä
Taphösä	Duklusä	Tapwïsä
Pöhöllî	Pöhöbû	Khü
Khōsä	Dikülä	Dúshisä
Lüsä	Phënëkësä	Tûklüsä
Yüdö	Taphwe	Lähë
Püshisä	Sëphëshisä	Sëphëshilä

Phôkhă	Bǔ	Wú
Bőplísă	Kîbîsűsă	Kîbîsosă
Sősă	Sõmõ	Khǔshu
Mòkhèsă	Měsă	Khłösă
Gwěsă	Lǚhèsă	Kwäsă
Gősă	Gǒshǐsă	Htōpǐnǐsă
Kabîhtûsă	Kabäsă	
kimwisă	Pōhōsă	
Khǔlă	Khǔshu	
Yǒsă	Pǔlă	
Shîkòpǐhtûsă	Lǚhèlă	
Saplă	Sèphě	
Twiă	Mòplösă	
Phôcelă	Mi	
Taphô	Phucòkrōsă	
Sǔmòklösă		

Tamítamő

Pǔ	Pană	Htō
Shî	Tòső	Htwí
Pě	Tíkhi	Khō
Käliphű/ kläliphű	Khî	Htúpatř
Htûlň	Tisť	Kòshò
Htwími	Cawă	Tiki
Dèsă	Diphű	Kölöphu
Díjèně	Yiphútě	Phu
Phű	Htaishiko	Yüpala
Yülibò	Yüdo	Yǒ
Súphű	Nóke	Tó

Tősű	Tőphű	mǐkhòú
Mődalě	Phugò	Hta
Hta	Sǔpha	Tőtè
Shě	Tísibudű	Miǚlă
Htwími	Mődalě	Tǔkè
Plă	Süsaba	yû

Tągwęsî kòyò yő

➤ Ă hto dî hō ya?	Ô shi ya?
➤ Cǔ bătè?	A cǔ bă tè?
➤ Săyü ă ya?	A ă hăshĭ mǐtitè?
➤ Mą titè?	A mą titè?
➤ Ô ya?	A ǒ môya?
➤ Titè ya?	A lögǔ këya?
➤ Ô titè?	A hămôő hōya?
➤ Kĕ titè?	A ă hto dî hō ya?
➤ Phô ă titè?	Na ô titè shi ya?
➤ Gènë titè?	a ge tő hō ya?
➤ Sıya mǐ tő?	A sıya pû titè?
➤ Ă jò ya?	A hĩ titè wékè?
➤ Ă hto dî hō ya?	A ǒ bă tè ahè?
➤ Cǔ bătè?	A sǔ titè?
➤ Kélă kwě titè?	A gwě lă titè?
➤ Nasăyă kòyò bepwă?	Na khôphūsă ǒ pwítè?
➤ Na wěnă kwě titè?	Na kěshī htaho ya?
➤ Na yî matitè?	Bă sǔ măbwî hîtè?
➤ Ganăde tōcō tő.	Ganăde hō ya?
➤ Ӧ kǔlă tashöphű	Ā mő dî mǐ awő mitő.
➤ Na năi kwě mōpè?	Khösădô pû tikî nî.
➤ Khònò naă bătè?	Hè ǒlè pe he tőya?
➤ Sîpej jò pe natő.	He săyüna tajüpwa pě.
➤ He shèběi na kǔmř titè?	Na bÿpwa khû ǒ bepwă.
➤ Na ǒ beně hōya?	Na glěphî na ma băkhōtè pěya?
➤ Na glěphî naphű bepwă ya?	Na khôphūsa mōwîya?
➤ Na mōlímò ya?	Na sǎlësälö ya?
➤ Na lówě kwě titè ya?	Na hĩ ǒ bă tētökû ya?

Tāgwē mōyō

နေကောင်းလား။	ဘာလုပ်နေလဲ။
ထမင်းစားပြီလား	ရေ့သောက်မလား။
ဘယ်သွားမလဲ။	စားအံ့းမလား။
ဘာဟင်းလားလဲ။	ဘယ်ကလာလဲ။
သူ့ဘာပြောလဲ။	သူ့သွားမလား။
သူလာမလား။	သူစားမလား။
သူအိပ်နေလား။	သူအိမ်မှာလား။
သူခေါ်မလား။	ငါစားချင်တယ်။
ငါသွားအံးမယ်။	ငါပြောချင်တယ်။
ငါသောက်ရင်ကောင်းမလား။	ငါနားရင်ဘယ်လိုလဲ။
အဖော့ဘာလုပ်တာလဲ။	အဖော့မင်းချက်လား။
အမရောချင်လား။	အကိုထင်းခွင်လား။
ညီလေးကြမ်းတိုက်လား။	ညီမလေးတံ့မျက်စည်းလှည့်လား။
အတူတူစားကြမလား။	အတူတူကစားကြမလား။
ဆရာဘာသင်လဲ။	ဆရာဘာတွေပြောနေလဲ။
သူလာတာကြာပြီလား။	သူဘာလိုပြောနေတာလဲ။
သူချောလား။	အအော်ရောချင်နေလား။
အအော်ပါးထောင်းနေလား။	အအော်ထမင်းချက်နေလား။
ဦးလေးထင်သွားခွင်တာလား။	ဦးလေးထင်းသွားသယ်တာလား။
ဘယ်သွားမလဲ။	သွားလည်းကြမလား။
ကောင်မလေးကိုသွားချောင်းမလား။	ကောင်လေးကိုသွားကြည့်မလား။
ကောင်မလေးကိုစကားသွားပြောမလား။	အကောင်းအဆားကိုသိလား။
ချစ်တယ်မချစ်ဘူးဆတာသိလား။	နှင့်ကိုချစ်လား။
နှင့်ကိုလိုမိုးလား။	နှင့်ကိုသိရှုလား။
ငါနှင့်ကိုအရမ်းလွှဲမ်းတယ်သိလား။	ငါနှင့်ကိုအရမ်းချစ်တယ်သိလား။
နှင့်သော့ဘူးလား။	နှင့်ပျော်ရွှုလား။
နှင့်ကိုပြောဖို့မလိုတော့ဘူးနော်။	နှင့်နေလား။
ပြောတာကြားလား။	ချစ်လို့မဝသေးဘူး။
ချစ်ပဲချစ်တယ်ကော်။	တသက်လုံးချစ်နေမယ်နော်။
နှင့်ကိုချစ်ပဲ့မလား။	ငါချစ်နှင့်ပါတယ်။
ကောင်မလေးကဘယ်ကလာလဲ။	စကားပြောချင်တယ်သိလား။
ဘယ်သူနဲ့တွေ့ချင်လဲ။	စကားဘယ်နှစ်မျိုးတတ်လဲ။

Dèsă lîmò

Tôplănu, dō misōdoklanu támöpha sî ő tôprû. Asî őcu őplö lǚu dě asî ácuôcu lǚ khôlô tômè, shikoč took. Tônijto tònij asî ă ô bănu akha, bă shi klanu samădۇ ő tôdo. Samă nî a pü ă taga támöpha sî dě támöpha sî si kè tôdo hto tôdo. Dě asî kaă cu pü tópwâ dě asî hî kû “pa măsi jò samă hîtenu gënë kéké lôkhô” bănoakhanu dèsă hî asî kû pa cû bweč khîdۇ dě amajé jò tû papé. Dě asî cû bweč khîdۇ, htodě khîdۇ nî agènè aklé aklò pü tócoč. Bănuakha agènèhtöñü tâkléklò kû “pa tô ă ô pe tâlă b o t ” ahîsh  asî. N k nu asî p t do, p t b  nî cû k l  kh  k  tâl  d  aw  aw  t k . Pw m  sh sh  pe asî t  d  asî ă ô m m  b b  b no. D  sam  nî al  ă ash  ô pe t  d  as   j  l  sh  b b k l  al  ă   b  l  t  d  asî kè b no.

ဆတ်ညီအစ်ကိုသုံးကောင်

တစ်ခါတုန်းက ဆတ်ညီအစ်ကိုသုံးကောင် ရှိသတဲ့ကွယ်။ သ တို့ဟာ အရမ်းချစ်ကြ၊ ကူညီကြတဲ့ ဆတ်ညီအစ်ကိုများဖြစ်သတဲ့ကွယ်။ သ တို့ဟာ တောမှာ အစာထွက်ရှာစားလေ့ရှိတယ်ကွယ်။ တောထဲမှာ အစာတွေသွားရှာစားရင်း အစာတွေရှားပါးလာသတဲ့ကွယ်။ နောက်တွေသတို့ဟာ အစာကိုဘယ်မှာသွားရှာရင်ကောင်းမလ ဆိုတာကို တိုင်ပင်ကြသတဲ့ကွယ်။ ဝါတို့ဟိုဖက်ကမ်းကိုကူးပြီး အစာထွက်ရှာကြရင် ကောင်းမလားဆိုပြီး တိုင်ပင်ကြတယ်ကွယ်။ အေဒီတံတားမှာတော့ မိကောင်းကြီးရှိပြီး အကောင်ကိုဖမ်းစားလေ့ရတယ်။ ဆတ်ညီအစ်ကိုသုံးကောင်ဟာ နောက်ဆုံးတွေသွားဖို့ ဆုံးဖြတ်လိုက်သတဲ့ကွယ်။ ဆတ်အငယ်ဆုံးတစ်ကောင်က “အောက် အောက် အောက်” ဆပြီးတံတား ပေါ်ချွားတာပေါ့။ “ဘယ်သ တံတားပေါ်ချွာ်လာတာလ” လိုမိကောင်းကြီးကမေးပြီး “ကိုဆတ်ထုတ်ပါ။” “ဒါဆိုနှင့်ကို ဖမ်းစားမယ်။” “မဖမ်းစားပါနဲ့ ငါသေးသေးလေးပဲရှိသေးတယ်။” “ကိုဆတ်လတ်ရှိသေးတယ်” ဆိုပြီးဆက်သွားလိုက်သတဲ့ကွယ်။ ကိုဆတ်လတ်က ထပ်လာသတဲ့ကွယ်၊ “အောက် အောက် အောက်” လာတယ်ကွယ်။ မိကောင်းကလဲ “ဘယ်သ လာတာလ” လို့ပြောလိုက်တယ်။ ကိုဆတ်ကလည်း “ကိုဆတ်လတ်ပါ။” ဒါဆိုနှင့်ကို “ဖမ်းစားမယ်”ဆိုပြီး ပြောလိုက်တယ်။ “မဖမ်းစားပါနဲ့ ကိုဆတ်ကြီးရှိသေးတယ်” သ ကိုပဲစားပါ ဆိုပြီးပြောလိုက်ပြီး ဆက်သွားခိုင်းလိုက်သတဲ့ကွယ်။ နောက်ဆုံးမှာ ကိုဆတ်ကြီး တံတားပေါ်မှာ “အောက် အောက် အောက်” ဆိုပြီး ဖြတ်လာတာပေါ့ကွယ်၊ အေဒီချိန်မှာ မိကောင်းက “ဘယ်သ လဲလို့မေးလိုက်တယ်” ကိုဆတ်ကြီးက ငါကိုဆတ်ကြီးပါ ဆိုပြီးပြောလိုက်တယ်။ “ဒါဆိုနှင့်ကိုဖမ်းစားမယ်” ဆိုပြီးပြောလိုက်တယ်။ အို့ သ တို့နှစ်ကောင်ဟာ တိုက်ခိုက်ကြသတဲ့ကွယ်၊ ဒီလိုနဲ့ မိကောင်းဟာ ဆတ်ကြီးက မိကောင်းကိုတွန်းချလိုက်ပြီး မိကောင်းက ရေချာင်းထဲကျသွား သတဲ့ကွယ်။ နောက်ဆုံးမှာတော့ ဆတ်ညီအစ်ကို သုံးကောင်က ပျော်ပျော်ပါးပါးနဲ့ အတူတူနေထိုင်ရာသတဲ့ကွယ်။